Однією з найбільш складних так і залишається проблема визначення критеріїв оцінювання, пояснення вимог до виконання індивідуальних завдань в перелічених формах. Та частка нашої роботи, що пов'язана з вирішенням питання про складання методичних карт засвоєння бази знань, на сьогодні залишається поза обліком. Можна констатувати, що ми не просуваємося в напрямку складання індивідуальних завдань різнорівневої складності.

Ще один важливий аспект — так звана «т'ютерська» робота, тобто індивідуальна робота з творчо працюючими студентами, яку слід серйозно розпочинати і піднімати на вищий рівень. У нас і до сьогодні більше переважає акцентація на роботі із студентами, що відстають. У матеріалах кафедри, в арсеналі кожного викладача повинні бути завдання і для тих, хто хоче працювати творчо, і для тих, хто працює погано або відстає. За наявності в нашому навчальному закладі магістратури метою індивідуальної роботи повинний бути пошук творчих студентів, допомога в розвитку їхніх науково-дослідницьких здібностей.

Таким чином, використовуючи різноманітні види і форми індивідуальної роботи при вивченні історико-економічних дисциплін, ми можемо забезпечити більш глибоке розуміння майбутніми економістами тих процесів, які формують їх знання про минуле, сучасне і майбутнє.

Т. А. Подгурська, викл.,
кафедра української мови та літератури

РОБОТА НАД ТЕКСТОМ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ МОВНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ

Прийняття Закону про мову та визнання української мови в Україні державною забезпечує їй всебічний розвиток і функціонування в усіх сферах суспільного життя. Використання мови в економічному, політичному та громадському житті зумовлює необхідність ґрунтовного вивчення української мови та поглибленого оволодіння нею. Саме тому проблема вивчення української мови у вищих навчальних закладах України є винятково актуальною, оскільки безпосередньо стосується підготовки майбутнього інтелектуального потенціалу країни.

На особливу увагу заслуговує курс української мови в економічних вузах для студентів-іноземців, які не лише вивчають нову для

них мову, якою для них читають лекції та проводять практичні заняття, але яка є репрезентантом для них національної специфіки України, яка у майбутньому стане для них професійною мовою.

На практичних заняттях з української мови для студентів, які не атестовані з української мови (вчилися в школах з російською мовою навчання, іноземці з близького зарубіжжя тощо), в економічному вузі проводиться робота у двох напрямах:

1) вивчення української мови як іноземної (якщо студенти зовсім не володіють мовою);

2) піднесення загальної та професійної мовної культури студентів (якщо у них є ази мовної підготовки).

На заняттях з української мови зі студентами близького зарубіжжя часто застосовується методика вивчення близькоспоріднених мов, оскільки, як правило, левова частка студентів-іноземців приїжджають з Росії чи Білорусі. В умовах мовної інтерференції в Україні (а в Києві зокрема) студенти добре адаптуються до сприйняття матеріалу українською мовою, бо мають як російськомовне, так і україномовне коло спілкування поза заняттями. Це є і позитивним, і в той же час негативним чинником у вивченні мови, бо явище суржику як продукт мовної інтерференції сповільнює процес входження в мовне середовище, погіршує культуру мови студентів-іноземців.

Велика увага на практичних заняттях приділяється опрацюванню текстів українською мовою, оскільки важлива наукова та загальноосвітня інформація в економічному вузі подається студентам саме українською мовою. Тому дуже важливо навчити студентів правильно працювати з науковими текстами, вміти схоплювати найголовнішу інформацію, подану в підручнику, науковій статті, монографії тощо.

Власне ґрунтуючись на опрацюванні текстів різних стилів і можна виробити особливу систему контролю якості знань на заняттях з української мови для студентів, що не атестовані з української мови. Текст — це зручний інструмент виявлення знань студентів на різних мовних рівнях. На основі текстів можна підготувати:

1) тест-контроль на основі тексту у вигляді пунктів відповіді на вибір;

2) текст для усного чи письмового перекладу;

3) мовностилістичний аналіз тексту;

4) текст для усного чи письмового переказу;

5) текст як початок теми, яку продовжує студент тощо.

Заняття української мови покликані також виробити у студентів навички правильного перекладу текстів з російської мови та навпаки, а відповідно і правильного, унормованого слововживання, наголошення та написання українських слів та термінів при використанні як наукового стилю (в усній чи письмовій формах), так і інших стилів мови. Складні випадки перекладу певних слів студенти записують окремо, запам'ятовують, викладач акцентує їх увагу на специфічних особливостях, відмінностях термінології української та російської. Особливо це стосується власне української термінології, яку студенти повинні знати і правильно використовувати у своїй професійній практиці.

О. М. Покойова, канд. екон. наук, доц.,
кафедра менеджменту банківської діяльності

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СПІВПРАЦІ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Успіх викладання навчальних дисциплін, як відомо, залежить від уміння викладача в повній мірі використовувати дидактичні принципи навчання. Кожний із цих принципів виражає як загальний рівень дидактичних вимог до викладання, наприклад, фінансово-економічних дисциплін, так і специфіки кожної навчальної дисципліни: дидактичні принципи науковості; систематичності і послідовності; доступності; наочності; свідомості та активності; зв'язку теорії з практикою, які повинні комплексно застосовуватися у викладанні професійно-орієнтованих фінансово-економічних дисциплін.

Викладач навчальних дисциплін, що формують спеціальність «Банківська справа», використовуючи різноманітні механізми та технології ефективного навчання, прагне, щоб студенти знали: порядок і методи фінансово-економічного аналізу ринкових процесів, основи організації та функціонування банківських установ, менеджмент банківської діяльності тощо.

У процесі викладання професійно-орієнтованих фінансово-економічних дисциплін розв'язується завдання формування у майбутніх фахівців з банківської справи умінь та навичок щодо проведення банківських операцій, аналізу банківської діяльності, організації обліку та аудиту, складання звітності, здійснення своєчасного контролю показників фінансово-економічної діяльності, розробки сучасних напрямків розвитку банківських послуг, ви-